

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Gökülç  
**Gülstan Kılıç Koçyiğit**  
**Muş Milletvekili**

Türkiye cezaevlerinde yaşanan sayısız hak ihlalleri ve yasaklar zincirine her gün bir yenisi eklenerek haksız ve hukuksuz uygulamalar artarak devam etmektedir. Son zamanlarda cezaevlerinde mahpusların kitap, dergi, gazete gibi süreli ve süresiz yayınlara erişimleri engellenerek, mahpusların okuma ve bilgi edinme hakları cezaevleri yönetimleri tarafından engellenmektedir.

Daha önce koğuşlarda 5'ten fazla kitap bulundurma yasağı, kitap ve dergilere kota getirilmesi, Yeni Yaşam, Evrensel, Birgün gibi günlük gazetelerin verilmemesinin yanı sıra şimdi de birçok cezaevinde dışarıdan kitap, dergi gönderisi yasaklanmış, mahpusların ancak parasını ödeyerek kitap alabileceği belirtilmiştir. Cezaevlerine keyfi bir şekilde getirilen kitap yasağının son adresi, Kocaeli 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevi olmuştur. Bir önceki dönem Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi tutuklu eski Eşbaşkanı Gültan Kışanak, Yeni Yaşam Gazetesine gönderdiği bir mektupla cezaevindeki kitap yasağı ile ilgili; *"Cezaevi idaresi, geçen Eylül ayında, dışarıdan getirilen/gönderilen kitapları yasaklayan bir karar aldı. Kararda, mahpusların cezaevi kütüphanesindeki kitaplardan yararlanabileceği veya parasını ödeyerek kitap alabileceğini, dışarıdan kitap kabul edilmeyeceğini belirtiyordu. Üç-dört aydan beri, bu manasız yasağı kaldırmak için verdiğimiz hukuki mücadele sürecinde, aslında "yukarıdan" bir müdahale olduğu, yasal mevzuatın sağından solundan dolanarak, kitap okumayı engellemek isteyen bir zihniyetle karşı karşıya olduğumuz anlaşıldı."* diyerek yargıya siyasi bir müdahale yapıldığını vurgulamıştır.

MTH

Benzer bir uygulama Osmaniye 2 Nolu T Tipi Kapalı Cezaevi'nde de yaşanmıştır. 9 Ocak 2020 tarihinde mahpuslara yakınları tarafından gönderilen aralarında Ehmedê Xanî'nin Mem û Zîn'i, Mehmet Uzun ve Dünya Klasikleri gibi kitapların da bulunduğu yaklaşık 15 kitap sakıncalı denilerek mahpuslara verilmeyip geri gönderilmiştir.

Yine Edirne F Tipi Kapalı Cezaevi'nden tarafımıza gönderilen mektuplarda, kargo ve posta ile gönderilen kitap ve dergilerin mahpuslara verilmeyip depolarda bekletildiği, var olan kitapların da koşullardan toplatıldığı ifade edilmiştir. Elâzığ, Diyarbakır, Osmaniye, Maraş Türkoğlu Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevi, Trabzon E Tipi Kapalı Cezaevi, Tekirdağ 2 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevleri başta olmak üzere birçok cezaevlerinde benzer uygulamaların yaşandığı basına yansımıştır.

#### **Bu bağlamda;**

1. Türkiye cezaevlerinde son zamanlarda uygulamaya konulan dışarıdan kitap, dergi, gazete gibi süreli ve süresiz yayınların yasaklanmasının gerekçesi nedir? Mahpusların Anayasal ve temel bir insan hakkı olan okuma ve bilgi edinme hakkı neden engellenmektedir?
2. Birçok cezaevinde mahpusların ancak cezaevi kütüphanesindeki kitaplardan yararlanabileceği veya parasını ödeyerek kitap alabileceği şartı getirilmiştir. Hem maddi hem de manevi olarak ağır insan hakkı ihlaline giren bu uygulamanın kaldırılması için bir girişimde bulunacak mısınız?
3. Cezaevlerindeki bu yasakçı uygulamayla ilgili Bakanlığınızın bir talimatı var mıdır? Yoksa birçok cezaevinde yaygınlaşan Cezaevi Gözlem Kurullarının aldığı bu yasak kararı ile ilgili adli ve idari bir soruşturma açacak mısınız?
4. Osmaniye 2 Nolu T Tipi Cezaevi'ndeki mahpuslara gönderilen Ehmedê Xanî'nin Mem û Zîn ve Dünya Klasikleri kitaplarının mahpuslar için ne gibi bir sakıncası vardır? Mahpuslar için sakıncalı ve sakıncasız yayınlarla ilgili bir listeniz var mıdır?
5. Kocaeli 1 Nolu F Tipi Kapalı Cezaevi Gözlem Kurulu tarafından alınan yasaklama kararına karşı, mahpusların yapmış olduğu itiraz, Kocaeli İnfaz Hakimliği tarafından önce kabul edilmiş daha sonra başka bir savcının İnfaz Hakimliğine başvurması üzerine Kocaeli 1. Ağır Ceza Mahkemesi kitap yasağı kararının devam etmesi yönünde karar vermiştir. Böylesi bir karar değişikliğinin nedeni nedir? Yargı kararlarına siyasi bir müdahale mi yapılmaktadır?

24771

6. Yeni Yaşam, Evrensel ve Birgün gibi gazeteler günlük olarak basılıp Türkiye'nin her yerine dağıtımı yapılırken, cezaevlerine bu gazetelerin alınmamasının nedeni nedir? Cezaevlerinde süreli ve süresiz yayınlarla ilgili keyfi uygulamalara son verilmesi için bir girişimde bulunacak mısınız?
7. Anayasa Mahkemesi'nin daha önce bu türden yasaklara ilişkin vermiş olduğu emsal kararlara rağmen "ifade özgürlüğü ihlali" cezaevlerinde neden halen yaygınlaşarak devam etmektedir? Cezaevi yönetimleri Anayasa Mahkemesi'nin kararını tanımıyor mu?